

NIEUWE PUBLICATIES

Niets

'Niets' is de titel van een fascinerend boek voor jongeren vanaf 13 jaar. Het begint met het volgende gedicht:

Er bestaat niets van betekenis

Dat had ik al lang door. Daarom

Heeft het geen zin om iets te doen,

Dat heb ik net begrepen.

En dus klimt Pierre Anthon in een pruimenboom en gaat niet meer naar school.

Janne Teller, "Niets", Clavis uitgeverij, 2010,

ISBN 978 90 448 1178 0

Lees de hele recensie op de website www.korczak.nl

Recensie Charlotte Visch

"De sleutel tot je kind"

GCPublishing, 2010, ISBN 978-90-79612-03-1

door: Jan van der Born

Charlotte Visch geeft in haar nieuwe boek respectvolle opvoedtips voor gevorderde ouders, gedreven therapeuten en fantastische kinderen. Zij doet dat in de voetsporen van Janusz Korczak. Centraal bij Korczak staat dat kinderen ook mensen zijn, die als zodanig gerespecteerd dienen te worden. Voor Charlotte is het uitgangspunt van haar opvoedkundig handelen dat kinderen zelf weten wat hun probleem is, dat ze dat zelf op kunnen lossen en ook weten met welke middelen. Jij kunt een kind niet veranderen, dat kan het kind, met jouw ondersteuning, alleen zelf. Zo kan het kind een autonoom en zelfstandig individu worden, die zijn eigen weg vindt in het leven, en wordt die het in wezen is. De integratieve therapie, die in dit boek als methode wordt gehanteerd, is er op gericht om ouders zo met het kind te leren communiceren, dat het zijn eigen antwoorden en oplossingen vindt. Maar ook andersom kinderen naar hun ouders toe het probleem en hoe het kan worden opgelost te leren verwoorden. Ouders hebben steeds weer de neiging zich het probleem van hun kind toe te eigenen en het op hun manier op te lossen. Kinderen voelen zich dan in het nauw gedreven en gaan in onze ogen afwijkend gedrag vertonen. Dit afwijkend gedrag is volgens Charlotte echter niets anders dan een manier om ons iets duidelijk te maken. Zo bespreekt ze in haar boek fenomenen als gehoorzaamheid, zeuren, ruzie, liegen, en geweld. Het lukt haar steeds weer je op het verkeerde been te zetten. Zo is ongehoorzaamheid niet het geen gehoor geven aan de ge- en verboden van de ouders, maar het geen gehoor geven van de ouders aan de achterliggende wensen en behoeften van het kind. Zeurpieten zijn doorzeters, die een voor ouders verborgen boodschap over

het voetlicht proberen te brengen. Ruzie wordt verheven tot een kunst. Het is een manier om met elkaar in contact te komen. Dat contact moet gelijkwaardig zijn. Hoewel Charlotte alle begrip heeft voor het feit dat je je kind soms het liefst achter het behang zou willen plakken, probeert ze middels veel tips en aanwijzingen ouders te laten zien dat het ook anders kan.

"Stop als ouder", schrijft ze, "met geloof te hechten aan je eigen overtuiging dat een kind nooit moe mag zijn, niet te laat mag komen of verhongert na een dag niet eten." "Het hebben van respect, verdraagzaamheid, moreel besef en het van daaruit liefdevol handelen is de basis waarop persoonlijke groei, zelfverwerkelijking en autonomie bloeit."

In navolging van Korczak benadrukt ze het recht van het kind op een eigen keuze, het recht op zelfzorg en het recht op autonomie.

Een intrigerend boek, dat een diametraal tegenovergestelde kijk op opvoeding laat zien dan we gewend zijn, namelijk een opvoeding waar het kind als eigenaar van zijn eigen probleem en dus ook van de oplossing daarvan centraal staat in plaats van gedragsbeïnvloeding middels straffen en belonen.

Een beperking van het boek is, zoals Charlotte zelf aangeeft, dat het geschreven is voor de gevorderde ouder en therapeuten. Het boek doet namelijk een tamelijk groot appèl op het verbale begrips- en uitdrucksvermogen van de ouders.

Wat de sleutel betreft. Ik zoek nog steeds naar mijn eigen sleutel. Als ik denk hem gevonden te hebben blijkt er achter de geopende deur nog weer een andere deur te zitten. Blijft niet ieder mens ook een mysterie en is opvoeden niet zoeken en tastend met elkaar je weg trachten te vinden?

'Het Janusz Korczak Bulletin' is een uitgave van de Janusz Korczak Stichting en verschijnt 2x per jaar

Voor meer informatie kunt u contact opnemen met het secretariaat:
Postbus 70048
1007 KA Amsterdam
tel. 020 644 70 18
fax 020 644 81 54
info@korczak.nl
www.korczak.nl

Redactie Inge Smit, Theo Cappon en Anouk Brink
Foto's Theo Cappon, Lodewijk Galenkamp
Opmaak Serge van Maris

Deze nieuwsbrief kunt u ook via uw e-mail ontvangen, stuur hiervoor een e-mail naar info@korczak.nl onder vermelding van Janusz Korczak Bulletin

halfjaarlijkse nieuwsbrief van de Janusz Korczak Stichting
najaar 2010

VAN DE REDACTIE EN HET BESTUUR

Voor u ligt weer een bulletin boordevol interessant nieuws. Jan v.d. Born legt ons een belangrijk opvoedingsdilemma voor in zijn column. Daarnaast de eerste verschijning van de nieuwe rubriek Kleine Revue, lezers aan het woord. Mocht u na het lezen denken 'daar wil ik zelf wel een keer in komen' mail ons dan op info@korczak.nl.

Verder zijn er beschrijvingen van mooie activiteiten, zoals de zomerkampen, de Ghanadag en de Korczakprijs 2010. Er is internationaal nieuws en een recensie van het nieuwe boek van Charlotte Visch 'de sleutel tot je kind'. Neem ook een kijkje op het prikbord met veel interessante nieuwtjes.

Tot slot willen we u alvast attenderen op de Janusz Korczak Ontmoetingsdag 2011. Deze zal plaatsvinden op zaterdag 9 april 2011 in Rotterdam. Het thema zal zijn opgroeien in een multiculturele samenleving. In de enquête die we enige tijd geleden onder onze donateurs hebben gehouden is dit thema genoemd en daar willen we graag gehoor aan geven. Zet deze datum dus alvast in uw agenda: zaterdag 9 april 2011 Janusz Korczak Ontmoetingsdag

Veel leesplezier!!!

COLUMN

door: Jan van der Born

Opvoeden op recept

"Ik geef geen recepten. Wij experimenteren en zoeken en verwijderen ons niet van de werkelijkheid".

Korczak meende dat er geen vaste methoden of voorschriften te geven zijn over hoe je op moet voeden, maar dat in dialoog met concrete kinderen blijkt of en hoe je ondersteuning kunt bieden.

Ouders gaan gebukt onder stress door onzekerheid over de opvoeding van hun kinderen. Ouders lijden aan faalangst. Wat kan er met je kind wel niet allemaal mis

gaan. Vallen, slecht eten, slapen, slecht presteren, druk of juist verlegen zijn, geen vriendjes, niet luisteren, te dik, te lang, te bijzonder, noem het maar op. Ho, geen risico's. Zorg dat je ze met je mobiel in de gaten houdt. Waar zitten ze. Toch met die slechte vrienden en vriendinnen op stap.

Om het beheersbaar te houden geven we ze dan maar een etiket. Dan kun je tenminste op recept hulp krijgen. ADHD, autistisch, PDD-NOS, dyslectisch en anti-sociaal. En nu ook spiritueel. In "Help, mijn kind zweeft!" (HP/De Tijd, 13 augustus 2010) geeft Mark Traa het volgende voorbeeld:

'Wanhopige mamma': "Mijn dochter is een heel lief (te lief?), bleek, blond, meisje, dat er eigenlijk nooit gezond uitziet. Zij voelt mijn stemmingen haarfijn aan, bijvoorbeeld als ik ook maar iets frons kan ik ervan uitgaan dat ze binnen enkele tellen vraagt waarom ik zo kijk. Ik ben behoorlijk wanhopig en vraag mij af of mijn dochter een nieuwtijdskind zou kunnen zijn; zelf ben ik ontzettend nuchter en vind het eerlijk gezegd ook behoorlijk zweverig allemaal, maar de problemen met mijn dochter zou ik graag opgelost willen zien en als ik daarvoor stappen moet nemen in een zweverige wereld, so be it!"

Waarom niet: Ik heb een schat van een blonde, wat verlegen dochter, met een prachtige blanke huid, die mij heel goed aanvoelt en ik haar. We kunnen het prima met elkaar vinden en hebben het heel gezellig. Het is niet altijd makkelijk te achter halen wat er precies in haar omgaat. Daar praten we dan met elkaar over. Als ze daar even geen zin in heeft is het ook goed.

Ja, waarom? Blijkbaar hebben we tegenwoordig etiketten en protocollen nodig om onze kinderen op te voeden. Keus genoeg. Naast de hierboven al genoemde zijn er indigo, kristal, sterren, regenboog, hoog-intuïtief, hoog-sensitief en paranormaal begaafde kinderen. Er is momenteel een reclame voor etenswaar. Drie moeders vertellen wat hun kind die dag nog gaat doen. De één vertelt dat haar kind die avond in het nationaal hockeyelftal moet spelen, de ander dat zoonlief solo viool moet spelen met het concertgebouw orkest, maar de derde vertelt dat ze die avond gezellig samen eten en daar zorgt het betreffende product dan voor. Realiseren we ons dat de reclame een perfecte afspiegeling is van onze samenleving. Het motto is dus dat je iets bij-

zonders moet maken van je kind. Dat je een bijzonder kind moet hebben. Alles is tegenwoordig maakbaar, dus waarom onze kinderen niet. Vind je dochter haar borsten te klein dan geef je haar met haar verjaardag een cadeaubon voor de plastisch chirurg.

De concrete kinderen van Korczak waar je een gesprek mee kunt voeren, die hun eigen aard en mogelijkheden hebben en om ruimte en ondersteuning vragen om die te ontwikkelen, lijken niet meer te bestaan. Kinderen moeten voldoen aan abstracte modellen en verwachtingen. En dus is er faalangst bij zowel ouders als kinderen. Ouders kunnen nu ook hun gemeente gebrek aan opvoedvaardigheden problematiseren en de armen in wanhoop opheffen wachtend op het recept dat verlichting kan brengen.

Die onzekerheid is heel herkenbaar. Je wilt het toch gewoon gezellig hebben met elkaar. Maar je wilt het ook goed doen. Maar wat is goed? Jij weet het niet meer en niemand kan het je vertellen. Je moet het zelf bedenken, maar is wat ik zelf bedenk dan goed. In die vicieuze cirkel, in dat duivelse dilemma zitten we gevangen. Wie zal ons verlossen? Opvoeding op recept. Geloof u erin?

UIT HET WERK VAN KORCZAK

Kleine Revue: lezers aan het woord

In het Janusz Korczak Bulletin is een vaste rubriek opgenomen, die vernoemd is naar het beroemde kindertijdschrift: Kleine Revue. Aan een aantal lezers, of het nu om medewerkers, leden, donateurs of sympathisanten van de Stichting gaat, doen we het verzoek een paar vragen te beantwoorden. Dit maal is het woord aan Arie de Bruin, bestuurslid van de Janusz Korczak Stichting

Arie de Bruin (1947) ging in 1963 naar de Kweekschool in Rotterdam. Was onderwijzer, en bekleedde daarna verschillende directiefuncties in het onderwijs. Bleef naast zijn directietaken altijd les geven. Werd ook bekend om zijn cabaretprogramma's, verzorgde cabaret met pabo-studenten, cabaret Framboos, schreef gedichten en liedjes voor kinderen, schreef vele columns, artikelen over onderwijs en opvoeding. Werd in 2002 algemeen directeur en later voorzitter van het College van bestuur van Kind en Onderwijs Rotterdam, een grote stichting voor christelijk primair onderwijs in Rotterdam-Noord. Ook in die functie bleef hij lesgeven, stond vorig jaar nog één dag per week voor groep 8 in de binnenstad van Rotterdam. Arie is getrouwd, twee kinderen en is inmiddels ook opa van twee kleinkinderen.

De kennismaking

In 1984 kreeg ik aan het eind van een cursusjaar een cadeau van een groep studenten, een boek: Hoe houd je van een kind? van Janusz Korczak. Ze kenden het boek zelf niet, maar die titel "zou wel bij mij passen!", zeiden zij.

De inspiratie

Ik heb het boek volledig stuk gelezen. Daarin werd voor het eerst van mijn leven precies verwoord wat ik altijd al dacht over het opvoeden van kinderen. Nog nooit had iemand het zo goed voor mij onder woorden gebracht.

Het inspireert mij tot op de dag van vandaag: het zijn geen holle woorden, geen beleefd jargon, maar het is doorleefde taal van een mens die vanuit zijn dagelijkse ervaringen reflecteert. Juist zijn handelen geeft perspectief aan zijn woorden.

De praktijk

Vanaf dat jaar begon ik ieder college met een stukje voor te lezen uit dit boek; bijna als een soort "bijbel". Dit bracht altijd discussie op gang met studenten. Aangezien het mij zo aanspreekt dat Korczaks handelen perspectief geeft aan zijn woorden, heb ik ook zelf altijd geprobeerd dicht bij de onderwijspraktijk te blijven, zelf colleges te blijven geven, zelf met kinderen te blijven werken.

Ook in mijn gedichten laat ik me veelvuldig inspireren door Korczak. De eerste zin van het volgende gedicht is een citaat van hem...

Kinderen zijn jouw kinderen niet
bruin of zwart of wit,
zij zijn zichzelf zoals je ziet
en zeker geen bezit.

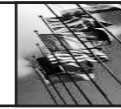
Kinderen zijn geen dingetjes
die je naar je hand zet,
zij zijn gewoon een mens als jij
die hoopt dat hij het redt.

Dat lukt met mensen om je heen
die er voor jou zijn,
met respect voor wat er mis gaat
voor je succes en pijn.

Kinderen zijn jouw kinderen niet
jij bent ook niet van hen,
maar ik en jij zijn samen wij,
ik hou van wie jij bent.

Kinderen hebben recht op natuur! Maakt u zich ook zorgen over de snel groeiende afstand tussen kinderen en de natuur? Kijk dan op de www.iederkindheeftrecht-opnatuur.nl en onderteken de petitie 'Ieder kind heeft recht op natuur!'

INTERNATIONAAL

Korczak in Genève en in Japan

Door: Joop Berding

De 'spirit' van Korczak kent geen grenzen! Begin juni 2010 was er in Genève een internationaal seminar waarin leden van de Raad voor Europa, leden van het VN Kinderrechten comité en 'Korczakianen' uit verschillende landen bijeenkwamen. Het was een ontmoeting en een dialoog over het belang van een goede opleiding van professionals die met kinderen werken, in het onderwijs maar ook in de kinderopvang. Eén van de rechten van het kind is immers het recht op een goede vorming en opleiding.

Er werd gesproken over dit recht in het licht van zowel het Verdrag als vanuit het pedagogische gezichtspunt van Korczak, over het monitoren van het beleid van de verdragspartners (landen) en over de bevordering van gezondheid en welzijn van kinderen op school. Verschillende Korczakianen presenteerden hun projecten: bijvoorbeeld een vernieuwende school in Israël, een lerarenopleiding in Rusland en, door ondergetekende, ons werk in en voor de kinderopvang. Speciaal voor deze gelegenheid was de brochure over de kinderopvang, die in het Nederlands in maart verscheen en gretig aftrek vond, in het Engels vertaald. Alle deelnemers kregen een exemplaar namens de Korczak Stichting en dit werd met veel plezier ontvangen. Zulke tastbare producten zijn zeer welkom, ze geven de ideeën van Korczak een concrete vorm. Komend jaar zal er weer een dergelijk seminar zijn, gewijd aan een van de rechten van het kind.

Van 5 tot 9 augustus 2010 werd in Japan een grote internationale conferentie gehouden aan de Meiji Universiteit in Tokio. Deze werd georganiseerd door de Japanse Korczak Association (JKA) in samenwerking met de International Korczak Association (IKA), waarvan de meeste nationale stichtingen lid zijn. Centraal stond de pedagogiek van Korczak en de rechten van het kind in de 21ste eeuw.

Rond dat thema was een programma gebouwd met presentaties, lezingen en workshops. Ik woonde deze conferentie bij en presenteerde voor dit internationale

publiek (opnieuw) onze kinderopvang-brochure. Uit gesprekken met Japanse collega's bleek dat zij veel inspiratie uit Korczaks werk putten in hun strijd voor naleving van de rechten van het kind. Die komen er in Japan helaas bekaaid af: de cijfers over misbruik van kinderen zijn schrikbarend gestegen en door de enorme druk van het onderwijssysteem is de leeftijd waarop kinderen suïcide plegen steeds lager geworden; er zijn nu berichten over kinderen van 5 tot 9 jaar die hier toe overgaan. Uit het monitoring-rapport van de VN blijkt dat Japan hier maar heel weinig actief kinder-, jeugd- en gezinsbeleid tegenover stelt. De conferentie werd afgesloten met een bezoek aan Hiroshima waar een plechtigheid plaatsvond bij het kindermuseum. Daar hangen duizenden origami kraanvogeltjes waar we de onze aan toevoegen.

Op www.korczak.nl staan foto-impressies van beide conferenties. Zowel de Nederlandse als de Engelse brochure voor de kinderopvang zijn te bestellen via info@korczak.nl.

Een bezoek aan de Korczak vrienden in St-Petersburg

door: Theo Cappon

Tijdens een bezoek aan een over-verhit St-Petersburg in juli jongstleden, had ik een uitgebreid gesprek met Mischa Epstein, directeur van een kleine particuliere school en tevens de motor achter verschillende Korczak initiatieven bij andere scholen in en rond St-Petersburg. Met deze groep scholen, die naar een nieuwe pedagogiek hunkeren, heeft hij dit jaar een bijzonder project opgezet. Het heet 'Journalist' en de scholen ontwikkelen vaardigheden bij de leerlingen om eens kritisch hun eigen wijk onder de loep te nemen. Interviews, video-reportages, onderlinge discussies e.d.

De bedoeling is om te werken aan burgerschapsvorming en een grotere betrokkenheid op de samenleving. Het project heeft ook als doel om de autoriteiten te bewegen om verbeteringen aan te brengen of veranderingen in gang te zetten. De bevindingen worden namelijk regelmatig gepubliceerd in de diverse Wijkkranten. Dergelijke actieve participatie is in Rusland behoorlijk uitzonderlijk omdat openlijk kritiek uitoefenen eigenlijk 'not done' is. De eerste tekenen, aldus Mischa Epstein, zijn zeer hoopgevend.

sultaat. Er was enorm veel belangstelling en potentiële vrijwilligers hadden talloze vragen aan Yakubu of vrijwilligers met ervaring.

Moet nog vermeld worden dat Maartje Bos, ze is ook bestuurslid van de Korczak Stichting, op haar concert-harp een prachtige uitvoering gaf van 'La première arabesque' van Debussy. Al bij al een onvergetelijke dag met als afsluiting Ghanese djembé-muziek en een verrukkelijke Ghanese maaltijd.

Dank aan Theo Cappon, Aliya Shakirova, Jan, Jaap en Geert Bos, Sanne Bachman, K.A. Adanse Pipim, Susana Ackah, Saskia Kruijssen, Sanne Peters en William te Dorsthorst en niet te vergeten de Korczak stichting die de dag financieel mogelijk heeft gemaakt.

Voor meer informatie over Community Partnership zie www.partnershipghana.com en www.lprocentclub.nl/projects/partnershipdiscoverycenter

Korczak weekend-conferentie 2011

De Janusz Korczak Stichting organiseert in het weekend van 4-6 november 2011 weer haar tweejaarlijkse conferentie voor studenten, docenten en overige belangstellenden. De conferentie vindt plaats in het Zeehuis te Bergen aan Zee.

De werktitel van de conferentie is voorlopig : Waar kom ik vandaan; wie ben ik?, over kinderen en jongeren met een niet-Nederlandse achtergrond, die zich ontwikkelen in onze samenleving.

De thema's rondom dit actuele onderwerp zijn op dit moment in voorbereiding. Gezien de overstelpende belangstelling voor het Korczak weekend van 2009 raden we iedereen aan zich nu al (voorlopig en onder voorbehoud) op te geven. De definitieve uitnodigingen en inschrijving vinden begin 2011 plaats

Verdere informatie info@korczak.nl of 020-6447018

PRIKBORD

WWW.KORCZAK.NL voor veel informatie over Korczak. Kijk onder actueel om alle recente berichten te lezen. Hier plaatsen wij ook graag uw bijdragen. Mail deze naar Joop Berding (jwa.berding@ziggo.nl)

Hiep Hiep Hoera!!!

2012 Verjaardag van de Korczak Stichting!!!

In 2012 bestaat de Janusz Korczak Stichting alweer 30 jaar en dat zullen we vieren. We zijn druk bezig met het bedenken en plannen van verschillende jubileum activiteiten. We houden u op de hoogte via het bulletin en natuurlijk de website.

Ministerraad stemt in met Kinderombudsman

De ministerraad heeft op 3 september ingestemd met het voorstel van minister Ernst Hirsch Ballin van BZK en minister André Rouvoet voor Jeugd en Gezin om een kinderombudsman in te stellen. De Kinderombudsman moet bevorderen dat bestuursorganen en privaatrechtelijke organisaties de rechten van kinderen en jongeren, die zijn opgenomen in het Kinderrechtenverdrag, eerbiedigen. De Nationale Ombudsman zal drie kandidaten voordragen aan de Tweede Kamer, die vervolgens de Kinderombudsman aanwijst. Het streven is dat de Kinderombudsman begin 2011 aan het werk gaat.

Bron: Rijksoverheid.nl, Uit nieuwsbrief NJI, 8 september 2010

Symposium "Groot worden doe je zelf"

16 april 2011

StiBCO, De Stichting ter Bevordering van de Cognitieve Ontwikkeling, organiseert op zaterdag 16 april 2011 een symposium voor ouders/verzorgers en professionals in het onderwijs en de zorg.

Een praktisch symposium over hoe wij naar kinderen kijken (in welke ontwikkelstadium of leeftijd dan ook), hoe we ze beoordelen en de betekenis daarvan voor de kinderen zelf.

"Passen kinderen in het format dat volwassenen be-dacht hebben....of ontwikkelen zij zichzelf op hun eigen(wijze) creatieve manier...?"

Janusz Korczak (joods-poolse pedagoog in de eerste helft van de 20e eeuw) was één van de eerste mensen in de westerse wereld die de rechten van kinderen tot uitgangspunt van zijn pedagogisch handelen maakte. Kinderen zijn al mens, zij hoeven het niet te worden. Het kind-zijn is ook niet een soort ziekte waar je met de juiste therapie in achttien jaar van kunt genezen! Kinderen zijn volwaardig mens en volwassenen dienen vanuit respect voor hun eigenheid met hen om te gaan. Als een kind op de dag van vandaag zó tot zijn recht kan komen wordt het zelf groot en kan het ook als volwassene tot zijn recht komen.

Arie de Bruin, onderwijsman in hart en nieren, werkzaam bij Kind en Onderwijs Rotterdam en tevens bestuurslid van de Janusz Korczak Stichting, laat u nader kennismaken met het gedachtegoed van Janusz Korczak. Tevens zal hij in deze lezing ons huidige onderwijs/zorg/opvoeding kritisch onder de loep nemen en vele mogelijkheden aanreiken hoe je in de dagelijks leven kinderen/leerlingen tot hun recht kan laten komen.

Conferentie Kindercentrum en school als democratische oefenplaats, georganiseerd door Childcare International op 2 november 2010 van 14-17 uur te Utrecht. Voor meer info zie www.childcareinternational.nl.

De 'foto'

Er zijn talloze citaten en denkbeelden van Korczak die mij gevormd hebben en nog dagelijks inspireren. "Het kind... een verzameling stof waarin God is gaan wonen...". Het kind hoeft geen mens te worden, hij is het al! En wij als volwassenen moeten ons niet neerbuigen, nee, we moeten opklimmen tot het kind!

Prachtig toch als je zo over kinderen kunt denken!

Ook het boek: Als ik weer klein ben, heeft mij sterk aan het denken gezet en leren kijken en voelen met ogen van een kind.

De toekomst

Het gedachtegoed van Korczak is uiterst actueel. Juist in onze tijd waarin het onderwijs steeds meer het karakter krijgt van een productieproces en het kind misbruikt wordt als productiefactor voor onze opbrengsten, is het van groot belang dat opvoeders zich de kindvisie van Korczak eigen kunnen maken.

ACTIVITEITEN JKS

Nash Dom 2010 Rusland, verslag van een deelneemster

Mijn indrukken van het Nederlands-Russische Nash Dom kamp

Vroeg in de ochtend spraken we met de hele Hollandse groep af op Schiphol. Iedereen was wel een beetje moe. Maar je zag ook dat iedereen er vreselijk veel zin in had. Na het afleveren van onze bagage, was het tijd om afscheid te nemen. Toen we met de groep eindelijk in mochten checken was het zover: Up to Russia! De vliegreis liep soepel. Op het vliegveld van Moskou stonden Mascha en Dascha op ons te wachten. Met de trein gingen we met z'n allen naar de plek waar de Russen, bij wie we in het gastgezin zaten, op ons stonden te wachten. Toen we daar aankwamen ging iedereen naar zijn gastgezin, een beetje uit rusten en zich opfrissen. De volgende dag gingen we naar het Rode Plein. De Nederlanders die voor het eerst in Moskou waren keken hun ogen uit.

Een paar dagen na de aankomst in Moskou was het eindelijk tijd voor het kamp. De treinreis was erg zwaar. Het was ontzettend warm in de trein en de reis leek wel eeuwen te duren.

De volgende dag kwamen we in de avond aan op de plek van bestemming. Toen iedereen op zijn kamer was en een beetje had uitgepakt, was het tijd om te gaan slapen. Het was erg warm in Taganrog aan de zee van Azov in Zuid-Rusland. Het was een mooi kampterrein

met op loopafstand de zee (die alleen niet heel schoon was). Er was ook een zwembad, een podium en een voetbalveld. Eigenlijk was het een terrein met alles er op en er aan. Ik was ontzettend blij om weer terug in het kamp te zijn. Nieuwe mensen, nieuwe familie, met zo ontzettend veel nieuwelingen.

Eerst was ik wel een beetje bang dat met zoveel nieuwelingen het een heel ander kamp zou worden. Zonder een echte familieband. Gelukkig kwam het familiegevoel er wel in de loop van het kamp. De koude douches, de vieze wc's, het eten wat zo veel verschilt met het eten van thuis. Ik nam het allemaal voor lief. Mijn ouders miste ik wel, maar dit was mijn 2de familie en dit zouden de 3 weken worden waar ik me zo op verheugd had en waar ik na afloop van het kamp zo erg naar terug zou verlangen.

De eerste paar dagen moesten er nog veel Nederlanders erg wennen, Maar binnen de kortste keren had bijna iedereen zich aangepast en voelde zich thuis. Er is zo veel gebeurd in het kamp, te veel om allemaal te vertellen. De ene dag was leuker dan de andere. Met de dag van Korczak zijn we met het hele kamp naar het strand gegaan, hebben daar liedjes gezongen en naar gedichten geluisterd.

De Hollandse dag verliep ook erg goed. De Russen vertelden dat ze het erg leuk hadden gevonden. Sommige dingen zoals op de dag van Korczak de zonsopgang bekijken miste ik wel. En ik vond het jammer dat er erg weinig kamp Svechka's (bijeenkomst met kaarslicht) waren. Verder heb ik een ontzettend leuk kamp gehad en kan

ik niet wachten tot volgend jaar om weer nieuwe dingen te beleven en thuis te komen met allemaal leuke verhalen

Anna Vlassov

Nash Dom 2010 NL

Voor het tweede jaar op rij organiseerden wij het Nederlandse Nash Dom zomerkamp. Zoals velen van jullie zullen weten is dit een Nederlandse variant van het bekendere Russische kamp waarin de Nederlandse Korczak Stichting al sinds jaar en dag participeert. Door het grote succes van de proefballon die we in 2009 hadden losgelaten was de animo voor het nieuwe kamp weer groots. Bijna alle 25 kinderen van de 2009 editie, wilden dit jaar ook weer mee.

Omdat wij in dit kamp integratie op verschillende lagen nastreven zijn wij erg blij dat dit jaar enkele kinderen en begeleiders met een (visuele) beperking en vluchtelingen hebben kunnen deelnemen. Dit gaf het kamp een extra dimensie mee, wat het nog leuker maakte.

Op zaterdag 31 juli arriveerde iedereen bij het kampgebouw in de bossen tussen Apeldoorn en Vaassen, het begin van een week vol plezier.

Uit alle hoeken en gaten kwamen de gespannen gezichtjes, van de ouders, bijeen. De kinderen konden natuurlijk niet wachten. Helaas hadden we dit jaar wat minder geluk met het weer. We hebben dus meer binnenactiviteiten gehouden. Nu was dit niet een groots probleem. Deze locatie had diverse ruime zalen. Dit jaar waren er voor het eerst kinderen die zelf een echte workshop hadden voorbereid en georganiseerd.

Enkele voorbeelden: Schilderen, Borrelhapjes maken, Voetbal, tekenen en ga zo maar door.

Al met al was het een fantastische week. Er werd wel een belangrijk punt voor verbetering naar voren gebracht door meerdere kinderen, tijdens één van de dagelijkse kinderraad gesprekken: "Wij willen liever een plek die minder geprepareerd is en wat ruimer is opgezet, vooral met bos! Voor meer avontuur".

En zo leerden wij ook dagelijks van onze kinderen!

Op naar Nash Dom NL 2011!

Korczak prijs 2010

Op 17 november zal de Korczak Prijs 2010 worden uitgereikt aan de Stichting De Vrolijkheid. Deze stichting zet zich al jaren in voor kinderen die vaak langdurig moeten leven en opgroeien in een Asielzoekerscentrum. Donateurs van de Korczak Stichting en andere belangstellenden worden van harte uitgenodigd deze feestelijke bijeenkomst bij te wonen.

Het adres is: AZC Crailo, Amersfoortstraatweg 111, 1251 AV te Laren. Het programma begint om 15.30 en sluit om ca. 17.00 uur.

U kunt zich opgeven via e-mail adres:

info@korczak.nl of telefonisch 020-6447018.

U krijgt een bevestiging, programma en routebeschrijving. (de regels van het COA vragen een legitimatie bij toetreding van het AZC-complex).

Uit het juryrapport:

"De jury heeft unaniem besloten u te adviseren de Janusz Korczak Prijs toe te kennen aan de Vrolijkheid, voluit Nationale Stichting ter Bevordering van Vrolijkheid. Zij zet zich als netwerk van mensen in voor kinderen en jongeren in asielzoekerscentra (azc's). Deze jonge vluchtelingen hebben indringende ervaringen achter de rug en ook hun bestaan in Nederland is vaak lang onzeker. De Vrolijkheid zet zich in die situatie in, neemt kinderen serieus en benadert ze niet als slachtoffers. Ze laat zich inspireren door de eigen veerkracht en wereld van deze kinderen. Door middel van kunst in de vorm van theater, dans, muziek etc. kunnen kinderen en jongeren hun eigen verhaal vertellen, zelfvertrouwen en talent ontwikkelen. Met de 5 V's van Vrolijkheid, Vertrouwen, Veiligheid, Veerkracht en Verhaal ontwikkelen komen prachtige activiteiten tot stand waarin elk kind telt, gerespecteerd wordt en zichzelf mag zijn. De Verhalentent, Momo, de pop die je kunt vertrouwen voor je verhaal, de oudere kinderen die met jongere kinderen werken en hun talenten in tekenen en muziek samen laten zien – het zijn stuk voor stuk voorbeelden van respect voor de eigenheid van het kind en zijn eigen verhaal: je mag er zijn, zoals je bent, dat stralen de initiatieven en activiteiten rond de Vrolijkheid uit.

Ook de omgeving van de kinderen wordt gestimuleerd om zichzelf te versterken en daarbij de kinderen te betrekken. Vrijwilligers krijgen een gedegen training met als kern: 'Kijk allereerst naar ieder individueel kind. Elk kind is anders en heeft het recht te zijn zoals het is. Het zou zo uit Korczaks boek: 'Hoe houd je van een kind' geciteerd kunnen zijn. De werking van de Vrolijkheid is van grote kwaliteit en overstijgt de gewone of alledaagse pedagogische zorg. De jury is ervan overtuigd dat de Vrolijkheid een waardige drager van de Janusz Korczak prijs 2010 zal zijn".

Voor meer informatie over de criteria waaraan een organisatie moet voldoen om in aanmerking te komen voor de Janusz Korczak prijs verwijzen wij u graag naar onze website: www.korczak.nl.

Korczak Jaarboek 2010 Kinderen zijn al burgers
Verschijning december 2010.

We hechten in onze samenleving heel sterk aan actieve betrokkenheid van burgers. Maar ook aan kritische burgers die mondig voor hun ideeën opkomen en hun stem laten horen. Kortom: actieve participatie. Maar deze bereidheid om je actief in te zetten en verantwoordelijkheid te nemen komt niet uit de lucht vallen.

Kinderen en jongeren moeten vanaf het begin in een omgeving opgroeien waarin ze ervaringen kunnen opdoen in actief meedoen. Het is zoals Gert Biesta in zijn bijdrage aan dit jaarboek schrijft: 'democratie moet je niet leren, democratie moet je doen'

Het Korczak Jaarboek 2010, 'Kinderen zijn al burgers', neemt ons mee op een zoektocht naar de betekenis van actieve deelname van kinderen aan de gemeenschap waarin ze leven. Dat is het gezin, de school, de wijk of hun sportclub. Het jaarboek staat stil bij de fundamentele vraag welke betekenis de school en de opvoeding heeft voor de persoonsvorming van jonge mensen.

Het gaat om begrippen als zelfstandigheid, autonomie, zelfbepaling en vrijheid.

Dus om vormen van denken en doen die zich kenmerken door onafhankelijkheid. Dat sluit aan bij het mensbeeld van de Poolse arts, schrijver en pedagoog Janusz Korczak (1878-1942). In zijn weeshuis te Warschau ontwikkelde hij een vorm van zelfbestuur waar kinderen voortdurend aangesproken werden op verantwoordelijkheid, zelfstandigheid en zorg voor elkaar. Het was zijn pedagogiek van het Respect en Dialoog, Het is zoals één van de auteurs schrijft: Meedoen in verbondenheid. En een andere auteur signaleert dat vaak alle aandacht gaat naar de individuele zelfontplooiing maar dat vergeten wordt dat kinderen ook een maatschappelijke rol (gaan) vervullen.

Korczak heeft door vallen en opstaan, en door eigen fouten geleerd dat kinderen niet vanzelf actieve en betrokken jong-volwassenen worden. 'Ik heb uiteindelijk geleerd dat ik niet tegen maar met kinderen moet spreken' aldus Korczak. En dat is een zeer actueel gegeven in allerlei vormen van actieve participatie. Hoeveel goed bedoelde projecten en activiteiten laten niet zien dat we in feite niet echt naar kinderen luisteren en hen een stem geven. De participatieladder van Roger Hart geeft ons een haarscherp inzicht in echte en schijnparticipatie.

De vele bijdragen in dit jaarboek belichten verschillende aspecten van participatie. We lezen over de pedagogische opdracht van de school, maar gaan ook een kijkje in enkele basisscholen, waar kinderen volstrekt serieus genomen worden. Een artikel over kindercentra als oefenplaats voor democratisch burgerschap. De kinderboekenschrijver Jacques Vriens vertelt over zijn boek: 'Groep acht aan macht' en we lezen hoe Korczak tijdens de zomerkampen dankzij de vele gesprekken met kinderen de basisgedachten van zijn pedagogiek ontwikkelde.

Een belangwekkend jaarboek voor iedere volwassene die kinderen als gelijkwaardige medeburgers beschouwt.

Ontmoetingsdag rondom ons Korczak-Ghana project

Op zaterdag 25 september organiseerde de Korczak-Ghana werkgroep een ontmoetings- en voorlichtingsdag in het Mondiaal Centrum te Haarlem. Een belangrijke aanleiding was het bezoek dat onze collega Yakubu Iddrisu van het project CPYWD (Community Partnership for Youth and Women Development) in die periode aan Nederland bracht. Hij was te gast in onze bestuursvergadering van 22 september waarin we gekeken hebben hoe we als Korczak Stichting nog beter vrijwilligers die gaan werken in Noord-Ghana, op pedagogisch gebied kunnen voorbereiden. In Ghana organiseert onze partnerorganisatie, waar de Korczak Stichting vanaf 2007 mee samenwerkt, naschoolse activiteiten georganiseerd door lokale staff leden en vrijwilligers in samenwerking met de internationale vrijwilligers die in Nederland door de Korczak-Ghana werkgroep worden voorbereid.

De ontmoetingsdag van 25 september was een enorm succes. Vele geïnteresseerden kwamen op het zeer gevarieerde programma af. Yakubu vertelde aan de hand van indringend beeldmateriaal hoe zich het project verder ontwikkelt en op welke manier vrijwilligers kunnen worden ingezet. Theo Cappon van de Korczak Stichting ging kort in op het belang van een goede voorbereiding van de, meestal, jonge vrijwilligers die in het algemeen vol enthousiasme met kinderen in de kleine 'communities' in Ghana aan de slag willen, maar zich onvoldoende realiseren dat er anders gekeken wordt naar de plaats die kinderen in school en samenleving innemen. Dat er talloze valkuilen zijn als je als blanke met vele goede bedoelingen denkt dingen te kunnen veranderen.

De 'leading lady' van de Ghana werkgroep, Maartje Bos, hield een warm pleidooi voor verdere uitbouw en ondersteuning van de werkgroep en nodigde ouderen en jongeren uit om zich aan te sluiten of financieel te ondersteunen.

Ze had samen met de andere deelnemers van de werkgroep deze dag tot in de puntjes voorbereid en talloze mensen, ook uit de Ghanese gemeenschap in Nederland, voor deze dag warm gemaakt. En niet zonder re-